

EVOLUȚIA MIJLOACELOR MODERNE DE COMUNICAȚIE ÎN ROMÂNIA, ÎN SECOLELE XIX-XX.

IMPLICAȚII SOCIALE, POLITICE, ECONOMICE ȘI CULTURALE

RODICA MARILENA PĂVĂLAN

TIPO MOLDOVA

RODICA MARILENA PĂVĂLAN

EVOLUȚIA MIJLOACELOR MODERNE DE
COMUNICAȚIE ÎN ROMÂNIA, ÎN SECOLELE
XIX-XX. IMPLICAȚII SOCIALE, POLITICE,
ECONOMICE ȘI CULTURALE

Coperta: *Cristian Almășanu*

Coordonator Colecție: Gh. Buzatu,
Membru Corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România

Consultant științific:

Lector univ. dr. Bogdan Ștefanachi

Proiect editorial: Roxana Alexandra Costinescu

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

ISBN 978-973-168-432-1

© Tipo Moldova

Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Național al
Cercetării Științifice din Învățământul Superior (C.N.C.S.I.S.)

Iași, 2011

Tipo Moldova,
E-mail: office@tipomoldova.ro

RODICA MARILENA PĂVĂLAN

EVOLUȚIA MIJLOACELOR
MODERNE DE COMUNICAȚIE ÎN
ROMÂNIA, ÎN SECOLELE XIX-XX.
IMPLICAȚII SOCIALE, POLITICE,
ECONOMICE ȘI CULTURALE

Argument semnat de Gh. BUZATU

TIPO MOLDOVA

CUPRINS

Argument 9

Introducere 13

Capitolul I Evoluția mijloacelor moderne de comunicație în România și efectele utilizării lor în perioada 1850 - 1930 17

Începuturile telecomunicațiilor moderne 17

Apariția și dezvoltarea telegrafului pe teritoriul României..... 19

Telegrafia militară și importanța ei în Războiul pentru Independență..... 28

Pregătirea telegrafiştilor. Apariția învățământului de specialitate în România... 34

Legislația privind telecomunicațiile..... 38

Convențiile și acordurile internaționale ale României în domeniul telecomunicațiilor 44

Apariția și dezvoltarea telefoniei în România..... 47

Radiocomunicațiile. De la telegrafia fără fir la radiodifuziune..... 51

Transmisiunile fără fir și radioul în România 54

Primele emisiuni radiofonice regulate 59

Primele asociații ale radioamatorilor și rolul lor..... 60

Primele reviste de specialitate..... 61

O nouă ramură economică în România: construcția, comercializarea și exploatarea echipamentelor și rețelilor de telecomunicații 63

Pregătirea legislativă și organizatorică pentru înființarea Societății de Difuziune Radiotelefonice (Radio România)..... 66

Capitolul II Apariția mijloacelor de comunicație în masă în România. Radioul – între funcția de informare-formare și utilizarea propagandistică în perioada 1930-1945. Propaganda politică și propaganda de război..... 77

Radioul european în preajma și în timpul celui de al doilea război mondial 78

Radioul românesc în primul deceniu (1928 – 1938): democrație și cultură 84

Dezvoltarea tehnicii radio și creșterea numărului de ascultători 90

Politizarea și subordonarea politică a radioului.De la controlul statului la

controlul factorilor politici.....	97
Politica în programele de radio.....	103
Radioul – mijloc de propagandă pentru patru dictaturi, într-un singur deceniu	112
Dezvoltarea tehnică a radioului în perioada 1938 – 1944.....	119
Radiodifuziunea și evenimentele din august 1944.....	121

Capitolul III Principalele mijloace de comunicație în masă din România (radioul, televiziunea) în perioada comunismului. Subordonarea politică și efectele sale..... 131

Radioul românesc de la 1944 până la naționalizare.....	131
Naționalizarea radioului și consecințele sale.....	142
Apariția și dezvoltarea radioului regional.....	147
Începuturile Televiziunii și evoluția sa până la 1971.....	153
Aservirea Radioteleviziunii în perioada 1965-1989.....	160

Capitolul IV Supravegherea comunicării individuale și colective de către organele de presiune ale regimului totalitar comunist. Mijloace tehnice, metode, repercusiuni..... 177

Începuturile folosirii tehnicii, în spionajul românesc.....	179
Securitatea comunistă și apogeul folosirii tehnicii pentru urmărirea persoanelor.....	181
Mijloace tehnice pentru captarea și înregistrarea semnalelor audio.....	185
Perfecționarea modalităților tehnice de interceptare și amploarea fenomenului în anii ‘70 – ‘80.....	194
Locuri și condiții de ascultare. Preocupări pentru aparența de legalitate.....	199
În vizorul Securității. Urmărirea “de la opincă până la vlădică”.....	209
Ascultări acolo unde oamenii obișnuiți nu se așteptau: în interiorul Securității și la “vârful” partidului.....	226
Documente operative și finale. Consecințe.....	232

Capitolul V Efectele liberalizării informației asupra dezvoltării mijloacelor de comunicație după 1989. Televiziunea, radioul și telefonía fără frontiere. Avantaje și vulnerabilități. 243

Cadrul legislativ în Uniunea Europeană și în România.....	244
Dezvoltarea televiziunii.....	253
Televiziunea de stat.....	253
Televiziunea publică.....	256

Televiziunea regională	259
Televiziunea comercială particulară	260
Principalele posturi private de televiziune	263
Televiziunea prin cablu	266
Telecomunicațiile și televiziunea prin satelit.....	269
Dezvoltarea tehnologiilor de transmitere a semnalului; extinderea ariilor de acoperire.....	272
Comunicațiile telefonice	281
Telefonia mobilă	285
Telefonia fixă	287
Internetul	289
Concluzii	293
Bibliografie	311